

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 10.4.2019 r.
COM(2019) 195 final

ANNEX 6

ZAŁĄCZNIK

do

**KOMUNIKATU KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY
EUROPEJSKIEJ, RADY, EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO, KOMITETU
REGIONÓW I EUROPEJSKIEGO BANKU INWESTYCYJNEGO**

**Przeciwdziałanie skutkom wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii bez umowy:
skoordynowane podejście Unii**

**Ochrona danych: skoordynowane podejście w przypadku wystąpienia Zjednoczonego
Królestwa z Unii bez porozumienia**

1. WPROWADZENIE

W dniu 29 marca 2017 r. Zjednoczone Królestwo złożyło notyfikację o zamiarze wystąpienia z Unii. Komisja niezmiennie uważa, że optymalnym rozwiązaniem byłoby uporządkowane wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii na podstawie umowy o wystąpieniu, która została wynegocjowana przez rząd Zjednoczonego Królestwa i którą Rada Europejska (art. 50) zatwierdziła w dniu 25 listopada 2018 r. Komisja nadal koncentruje swoje wysiłki na osiągnięciu tego celu. Na dwa dni przed terminem przesuniętym przez Radę Europejską na dzień 12 kwietnia 2019 r.¹ prawdopodobieństwo nieuporządkowanego wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii znacznie się jednak zwiększyło.

2. PRZEKAZYWANIE DANYCH DO ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA W PRZYPADKU JEGO WYSTĄPIENIA BEZ ODNOŚNEJ UMOWY

Unia dysponuje kompleksowym zestawem zasad regulujących kwestie przekazywania danych osobowych do państw trzecich i w przypadku braku porozumienia to właśnie na ich podstawie dane będą przekazywane do Zjednoczonego Królestwa. Zasady te zostały określone przede wszystkim w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych (RODO)² oraz w dyrektywie o ochronie danych w sprawach karnych³. Niniejszy dokument dotyczy głównie narzędzi przewidzianych w RODO.

Zdaniem Komisji, co podkreśliła w swoim komunikacie dotyczącym przygotowań do brexitu z dnia 13 listopada 2018 r., istniejące narzędzia w zakresie wymiany danych są wystarczające, by zaspokoić najpilniejsze potrzeby w zakresie przekazywania danych do Zjednoczonego Królestwa w przypadku braku porozumienia. Narzędzia te są już wykorzystywane na potrzeby przekazywania danych do wszystkich państw na świecie, z wyjątkiem trzynastu państw trzecich lub terytoriów (częściowo) objętych decyzją stwierdzającą odpowiedni stopień ochrony⁴. W związku z powyższym Komisja nie przyjęła środka awaryjnego w tej dziedzinie i na obecnym etapie nie planuje przyjąć decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony w odniesieniu do Zjednoczonego Królestwa.

¹ Decyzja Rady Europejskiej (UE) 2019/476 przyjęta w porozumieniu ze Zjednoczonym Królestwem z dnia 22 marca 2019 r. przedłużająca okres, o którym mowa w art. 50 ust. 3 TUE, Dz.U. L 80I z 22.3.2019, s. 1.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW, Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89.

⁴ Wspomniane państwa i terytoria to: Andora, Argentyna, Kanada (wyłącznie organizacje handlowe), Wyspy Owcze, Guernsey, Izrael, Wyspa Man, Japonia, Jersey, Nowa Zelandia, Szwajcaria, Urugwaj oraz Stany Zjednoczone (wyłącznie współpraca w ramach Tarczy Prywatności).

Przepisy rozdziału V RODO przewidują szeroki zakres narzędzi w zakresie przekazywania danych do państw trzecich, zarówno na potrzeby podmiotów prywatnych, jak i organów publicznych. Są to:

- **standardowe klauzule umowne:** Komisja zatwierdziła trzy zestawy standardowych klauzul umownych, jakie podmioty gospodarcze mogą bezpośrednio wykorzystywać w przypadku przekazywania danych do państwa trzeciego. Wspomniane klauzule można znaleźć na stronie internetowej Komisji⁵;
- **wiążące reguły korporacyjne:** prawnie wiążące zasady ochrony danych, zatwierdzone przez właściwy organ ochrony danych, mogą być stosowane w ramach danej grupy przedsiębiorstw;
- **kodeksy postępowania i mechanizmy certyfikacji:** narzędzia te mogą zapewniać odpowiednie zabezpieczenia w zakresie przekazywania danych osobowych, jeśli zawierają wiążące i możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej zobowiązania danej organizacji w państwie trzecim, m.in. w odniesieniu do praw indywidualnych;
- **wyjątki,** czyli przewidziane w prawie okoliczności uzasadniające przekazanie danych, np. zgoda podmiotu danych, wykonanie umowy, realizacja roszczeń prawnych lub ważne przesłanki interesu publicznego (więcej informacji na temat wyjątków przedstawiono w sekcji 3).

Dalsze informacje na ten temat można znaleźć w zawiadomieniu dotyczącym stanu przygotowań do brexitu w dziedzinie ochrony danych⁶ oraz w wydanej przez Europejską Radę Ochrony Danych (EROD) nocie informacyjnej w sprawie przekazywania danych na podstawie RODO w przypadku braku porozumienia w sprawie brexitu⁷.

3. PRAKTYCZNE DZIAŁANIA, JAKIE POWINNY PODJĄĆ PODMIOTY PRZEKAZUJĄCE DANE (PRZEDSIĘBIORSTWA I ORGANY PUBLICZNE), ABY ZAPEWNIĆ CIĄGLĄ ZGODNOŚĆ Z PRZEPISAMI UE

Do celów przekazywania danych do Zjednoczonego Królestwa podmioty przekazujące dane powinny wykorzystywać narzędzia, które są w ich ocenie najbardziej właściwe w danym przypadku.

Zanim przekażą dane do Zjednoczonego Królestwa, powinny:

1. określić, które czynności przetwarzania wiążą się z przekazywaniem danych osobowych do Zjednoczonego Królestwa;
2. ustalić, które narzędzie przekazywania danych jest odpowiednie w danej sytuacji;
3. wdrożyć wybrane narzędzie, aby było ono gotowe do zastosowania od dnia wystąpienia;

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/model-contracts-transfer-personal-data-third-countries_en

⁶ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/data_protection_pl.pdf

⁷ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other/information-note-data-transfers-under-gdpr-event-no-deal-brexit_en

4. wskazać w dokumentacji wewnętrznej, że będzie się przekazywać dane osobowe do Zjednoczonego Królestwa; oraz
5. w odpowiednich przypadkach – zaktualizować oświadczenie o polityce ochrony prywatności w celu poinformowania obywateli.

Przekazywanie danych w oparciu o wyjątki

Co się tyczy przekazywania danych do Zjednoczonego Królestwa w oparciu o wyjątki⁸, administrator danych powinien być świadomy, że stanowią one odstępstwo od zasady nakazującej zapewnienie odpowiednich zabezpieczeń. Muszą być zatem interpretowane w sposób zawężający i wiązać się głównie z czynnościami przetwarzania, które są sporadyczne i nie mają charakteru powtarzalnego.

Wyjątki takie obejmują między innymi następujące sytuacje:

- osoba, której dane dotyczą, otrzymawszy wszystkie niezbędne informacje o ryzyku związanym z przekazaniem danych, udzieliła wyraźnej zgody na ich przekazanie;
- przekazanie jest niezbędne do wykonania lub zawarcia umowy między osobą, której dane dotyczą, a administratorem lub umowa taka zawierana jest w interesie tej osoby;
- przekazanie jest niezbędne ze względu na ważne względy interesu publicznego – przykładem takiego przekazania może być międzynarodowa wymiana danych pomiędzy właściwymi służbami odpowiedzialnymi za kwestie zabezpieczenia społecznego⁹;
- przekazanie jest niezbędne do ochrony ważnych prawnie uzasadnionych interesów organizacji, nad którymi to interesami nie przeważają interesy osoby. W przypadku tego wyjątku organizacja musi zapewnić odpowiednie zabezpieczenia w zakresie ochrony danych osobowych.

Dalsze wskazówki i wyjaśnienia dotyczące wyjątków i sposobów ich stosowania można znaleźć w wytycznych EROD w sprawie wyjątków określonych w art. 49¹⁰.

Narzędzia, z których mogą korzystać wyłącznie organy i podmioty publiczne

Państwa członkowskie mogą też wykorzystywać niewiążące prawnie porozumienia administracyjne, takie jak protokoły ustalen¹¹. Takie porozumienia administracyjne podlegają zatwierdzeniu przez właściwy krajowy organ ochrony danych po zaopiniowaniu przez Europejską Radę Ochrony Danych.

⁸ Na podstawie art. 49 RODO.

⁹ Motyw 112 RODO.

¹⁰ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/nasoki/guidelines-22018-derogations-article-49-under-regulation-2016679_pl

¹¹ Art. 46 ust. 3 lit. b) RODO. Jednym z najnowszych przykładów takiego porozumienia, które otrzymało pozytywną opinię EROD, jest porozumienie administracyjne dotyczące przekazywania danych osobowych między organami nadzoru finansowego z Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i organami nadzoru finansowego spoza EOG. Tekst tego porozumienia można znaleźć na stronie EROD: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other/draft-administrative-arrangement-transfer-personal-data-between_en

Na podstawie dyrektywy o ochronie danych w sprawach karnych organy ścigania (np. policja, prokuratura) mogą przekazywać dane osobowe władzom Zjednoczonego Królestwa, jeśli na podstawie własnej oceny okoliczności towarzyszących przekazaniu potwierdzą istnienie odpowiednich zabezpieczeń w zakresie ochrony danych osobowych¹². Rozporządzenie w sprawie Europolu¹³ oraz dyrektywa w sprawie danych dotyczących przelotu pasażera¹⁴ zawierają szczegółowe przepisy określające zasady, na jakich Europol i właściwe organy państw członkowskich przekazują dane osobowe organom państw trzecich.

Przekazywanie danych do Zjednoczonego Królestwa przez podmioty gospodarcze

Narzędzia, z jakich mogą korzystać prywatne przedsiębiorstwa na potrzeby przekazywania danych do państw trzecich, powinny być dobrze znane podmiotom gospodarczym w państwach członkowskich i w Zjednoczonym Królestwie, ponieważ podmioty te już teraz stosują je do przekazywania danych osobowych do państw trzecich. Informacje na temat takich narzędzi zostały też niedawno przekazane zainteresowanym podmiotom w związku z wejściem w życie w maju 2018 r. nowych przepisów o ochronie danych. Zachęca się jednak państwa członkowskie do zapewnienia, by informacje na temat tych narzędzi trafiły także do przedsiębiorstw niezaznajomionych z problematyką przekazywania danych do państw trzecich, takich jak małe i średnie przedsiębiorstwa, które do tej pory ograniczały swoją działalność do państw członkowskich.

Ciągłe wsparcie dla państw członkowskich

Komisja, a w szczególności Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Konsumentów, współpracuje z zainteresowanym podmiotami i organami ochrony danych, aby zapewnić optymalne wykorzystanie przewidzianych w RODO narzędzi przekazywania danych. Gotowa jest też wspierać państwa członkowskie w zakresie ich stosowania. W celu ułatwienia stosowania przepisów RODO Komisja powołała ponadto ekspercką grupę zainteresowanych stron, w której skład weszli przedstawiciele przemysłu, społeczeństwa obywatelskiego i środowisk akademickich. Zainteresowane strony mogą również zgłaszać się do krajowych organów ochrony danych w celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji na temat stosowania narzędzi przekazywania danych.

4. INFORMACJE DODATKOWE

Organy publiczne i zainteresowane strony mogą znaleźć więcej informacji o skutkach nieuporządkowanego wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii w zakresie ochrony danych osobowych na następującej stronie internetowej Komisji:

https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_pl

¹² Art. 37 ust. 1 lit. b) dyrektywy (UE) 2016/680.

¹³ Art. 25 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), Dz.U. L 135 z 24.5.2016, s. 53.

¹⁴ Art. 11 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/681 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie wykorzystywania danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR) w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania, prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie i ich ścigania, Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 132.